

בפינת רחוב נידחת הוצעה ההצעה: לקנות את העולם הבא...

והיא, מבלי לפרט יתר על המידה אמרה: "בזכותך ניצל יהודי ממוות בטוח"... את הסיפור הזה מספר ר' יעקב (יאני) קריציבסקי היום, כשהוא יושב במשרדו, לשכת מנכ"ל חברת התעופה הרוסית "טראנס-איירו" בתל-אביב. הוא מספר זאת ודמעות זולגות מעיניו.

א פשר לשבת שעות ואף ימים מול מכתבתו הרחבה של ר' יעקב קריציבסקי במשרדי חברת התעופה אותה הוא מנהל ביד רמה למרות שמונים שנותיו, ולשמוע ממנו זכרונות נוסטלגיים מימי ילדותו ונערותו, בפארבריינגענס שהתקיימו בסמרקנד הרחוקה, או אפילו להאזין לסיפורי החסידים הקולחים מפיו אודות אביו וסבו.

הטלפונים מטרטרים ללא הרף, מעבר לדלת יושבות עשרות פקידות מול מסכי המחשב ומזרימות נתונים למאגר הממוחשב המרכזי של "טראנס-איירו" במוסקבה. יש במראה הזה מעין פרדוס, כאשר הוא מתנתק לשעה קלה מהווית החולין הזאת ויחדיו אנו שבים אל התוועדויותיו של החסיד הרב אברהם אליהו פלוטקין היושב ליד בקבוק של ספירט טהור, ושומעים מפיו דברים חסידיים המחממים את הלב והנפש, חודרי כליות ולב. "הייתי נותן כל הון שבעולם כדי להשתתף בהתוועדות אחת

ר' יעקב קריציבסקי

באותם ימים) – אמרה בפשטות כאילו מדובר בבקבוק שמן מהמכולת...

ללא שהות שלף קריציבסקי את רגלו מהמגף, הוציא מתוכו פיסת בד מגולגלת בתוכה היו תפורים 'צענארלאך'. ללא אומר ודברים הוציא משם 15 מטבעות זהב. היא הטמינתם מיד בדש בגדה וקודם שנעלמה מהמקום חזרה על דבריה: "אני מבטיחה לך עולם הבא", אמרה והסתלקה מהמקום במהירות.

לאחר ימים ספורים שוב נפגשו השניים,

ח ורף תש"ו. המצב בו שרויים החסידים מתוח מתמיד. מאות רבות של נפשות נמצאות בעיר הגבול לבוב, מחכים לאות כי אפשר לברוח מבין חומות הברזל האימתניות. בינתיים, כולם מתחבאים בבתים שונים הפזורים ברחבי העיר, ואיש לא מעז להוציא את אפו החוצה. הפחד נורא.

רק מעטים הסתובבו ברחובות העיר, וזאת רק למטרות דחופות. אחד האברכים, יעקב קריציבסקי, היה אחד מאלה שיצא החוצה באחד הימים. הוא יצא כדי להשיג מעט אוכל לרעייתו ובנו הקטן, כאשר פגש לפתע ברחוב העיר את מרת שרה קצנלבוין, ה"מומע שרה", שעסקה ללא פחד בסידורי הבריחה של קהל החסידים המפוזר. היא אספה כספים, העבירה אותם ממקום למקום; דאגה לתעודות מזויפות, ובקיצור – עסקה במלאכות רבות שכל אחת מהן היתה "מיזכה" אותה בעשרים וחמש שנות גלות בסיביר.

ה"מומע" הבחינה בקריציבסקי וסימנה לו ללכת אחריה לרחוב צדדי. בפינה נידחת עזרו שניהם. "רצונך בעולם הבא?" שאלה ישירות שאלה לא צפויה. קריציבסקי נבוך לרגע; הוא לא ציפה להצעה מעין זו. רגע לאחר מכן התעשת: "כמובן!" השיב. "דרושים לי בדחיפות 15 'צענארלאך'" (מטבעות זהב יקרים מאד שהיה אסור ומסוכן להחזיקם

הטלפונים מטרטרים ללא הרף, מעבר לדלת יושבות עשרות פקידות מול מסכי המחשב ומזרימות נתונים למאגר הממוחשב המרכזי של "טראנס-איירו" במוסקבה. יש במראה הזה מעין פרדוקס, כאשר הוא מתנתק לשעה קלה מהווית החולין הזאת ויחדיו אנו שבים אל התוועדויותיו של החסיד הרב אברהם אליהו פלוטקין היושב ליד בקבוק של ספירט טהור, ושומעים מפיו דברים חסידיים המחממים את הלב והנפש, חודרי כליות ולב. "הייתי נותן כל הון שבעולם כדי להשתתף בהתוועדות אחת נוספת שכזאת", אומר ר' יעקב קריצ'בסקי, וניכר עליו כי התרגשות רבה אופפת אותו... • ר' יעקב (יאני) קריצ'בסקי מעלה זכרונות חסידיים מסבו זקנו החסיד ר' שייע חוטימסקר שהיה הולך רגלית לליובאוויטש, ממשיך בדמויות הוד של סבו ואביו החסידים בלב ונפש, ועד לסיפורי מסירות הנפש שלו בזמן שלטון האימים הקומוניסטי...

מאת: שניאור זלמן ברגר

נוספת שכזאת", אומר ר' יעקב קריצ'בסקי, וניכר עליו כי התרגשות רבה אופפת אותו... "הסבא של אימי היה החסיד ר' שייע בלנטר" – מתחיל ר' יעקב (יאני) לספר את קורות משפחתו החסידית – "והוא כונה בפי החסידים ר' שייע חוטימסקר, על שם עיר מגוריו חוטימסק. בכל שנה, שבועיים לפני ראש השנה, היה עוזב את ביתו, והולך רגלית לליובאוויטש – אל הרבי. הליכה זו נמשכה שבועיים ימים, כאשר במהלכה היה מוריד את מגפיו ותולה אותם על כתפיו, כדי שהמגפיים לא יתבלו... הוא היה משתמש בהם רק בעת הצורך כמו במקומות שבהם היה צריך לעבור נחל או ביצה גדולה. כשבנו ר' שמריה – הוא סבי – בגר, אף הוא הצטרף למסע הרגלי הזה.

לאחר נישואיו עם הסבתא סימה-העניא, התגורר הסבא ר' שמריהו בעיר טטרסק, שם נולדו לו במשך השנים שלושה בנים: יעקב-אייזיק, ישראל ונחום. בשנת תרמ"ו נולדה אימי, אבל השמחה על לידת התינוקת הפכה לתוגה, כיון שמיד לאחר הלידה השיבה הסבתא את נשמתה לגוזי מרומים. כך נשאר הסבא עם ארבעה יתומים קטנים, שאמנם סבלו בגלל מצב הפרנסה הדחוק, אבל התחנכו באוירה של יראת שמים חסידית טהורה וצרופה.

כאשר בגרו הבנים, שלחם סבא ללמוד בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, שם

בריקוד עם ידיד וותיק ר' שלמה מייזנצ'יק, וכנדו הרב דן קריצ'בסקי, שליח הרבי באופה

עד שאדמו"ר הרשי"ב העתיק את מגוריו לרוסטוב, או-אז עקר גם הוא לרוסטוב, כיון שחפץ בכל מאודו להיות סמוך לרבי. באותה תקופה שרר עוני רב בבית הסבא, ולכן, אמא עברה לגור בביתו של אחיה ר' יעקב אייזיק

שקעו בלימוד נגלה וחסידות. לימים נישא ר' יעקב אייזיק, אחיה של אמא, לבתו של החסיד ר' מענדל דיסקין שהיה 'מלמד' בליובאוויטש והתגורר בליובאוויטש. הדוד אף הוא נשאר לגור בליובאוויטש

ברוסטוב.

כיון שר' יעקב אייזיק היה מהמסייעים לכל דבר המצטרך בביתו של אדמו"ר הרש"ב, אף אחותו החלה לבוא מפעם לפעם לבית הרב, עד שהפכה לבת בית. כך נוצרה היכרות אישית בינה לבין הרבנית שטרנא שרה והרבנית נחמה דינה, וידידותיה היו בנותיו של אדמו"ר הריי"צ ובהן הרבנית חיה מושקא.

באותן שנים של המהפכה הקומוניסטית שרר מחסור גדול במצרכי אוכל בסיסיים. אמא בטבעה היתה כזאת שיודעת להשיג דברים גם כשרבים אחרים לא חלמו להשיג אותם; וכך היה לה תפקיד לתור אחר מצרכים שהיו מבוקשים בבית הרב. פעם סיפרה לי כי בתקופה מסוימת עמלה להשיג נייר ודיו עבור אדמו"ר הרש"ב ובנו אדמו"ר הריי"צ, כדי שיוכלו לכתוב מאמרי חסידות ומכתבים.

לאמא לא היו גבולות, וכשנתבקשה להשיג מצרך כלשהו, חיפשה אחריו שעות ואף ימים; נתנה שוחד והפעילה קשרי ידידות, עד שהיתה משיגה את שביקשו ממנה.

בעת שהרבי הרש"ב נפל למשכב והזדקק לתרופות שלא ניתן היה להשיגן בדרכים רגילות, ביקשו מאמא לנסות להשיג את התרופות הנדרשות גם אם הם יעלו סכום גדול. אמא החלה לחפש בכל מקום אפשרי ברחבי העיר רוסטוב, אך את התרופות הנדרשות לא מצאה. כשכבר התייאשה, נדהמה לפגוש לפתע ברחוב העיר חברת ילדות שהיתה לבושה במדים של חיילת. בין השתיים נוצרה שיחה והחברה שהיתה בעבר נערה שומרת מצוות אך ירדה מהדרך, סיפרה כי היא התגייסה לצבא הרוסי וי"כעת אני משרתת בבסיס סמוך בתפקיד האחראית על בית המרקחת בבסיס..."

אמא הייתה בהלם. היא הבינה מיד שעליה לפעול בחכמה, כדי להשיג את התרופות. "את רוצה גן עדן?" שאלה אמא, והחיילת שידעה כי יש לה בעבור מה להתאמץ, השיבה בחיוב. "אם כן, תשיגי לי כמה תרופות המיועדות לצדיק הדור, ואני מבטיחה לך גן עדן". החיילת נענתה וסיכנה את עצמה; היא הוציאה בחשאי את התרופות ומסרה אותן לאמא. כאשר התרופות הגיעו לחצר הרבי, השמחה היתה גדולה, ובני המשפחה הודו במילים נרגשות לאמא.

שנים רבות חלפו מאז המעשה הזה – ממשיך ר' יעקב קריציבסקי לספר – ובאחד הימים שמעתי כי הרבי מתעניין בפרטי המעשה שסופר בכמה מקומות אך ללא פרטים מדויקים. מיהרתי אפוא להעלותו על

הרב זאב וולף שטיינגארט, חותנו ר' יעקב קריציבסקי

כך ביקש מאחד הנוכחים בבית שילבש את המעיל ויצא לרחוב. המשימה המסוכנת הוטלה עלי. חששתי, כיון שבחורה לובשת מעיל גברי ישן שכזה הרי הדבר יעורר מיד חשד אצל הצוררים שהמתינו בחוץ. שאלתי אפוא את הרבי באיזה רחוב עלי לצאת; האם דרך הרחוב הצדדי או הראשי? הרבי ענה באופן החלטי: "לצאת דרך הרחוב הראשי תוך כדי שאמא מצביעה על הרחוב הראשי והצדדי המשיכה לספר: "אף אחד מבני הבית לא הבין מדוע עלי לצאת דווקא מהרחוב הראשי, אבל איש הרי לא הרהר אחרי דברי הרבי. כשיצאתי לרחוב הראשי, נוכחתי להבין איזה 'מופת' אירע פה; הרחוב היה מוצף מים כתוצאה מתקלה שארעה במקום, ואיש לא שהה ברחוב הזה, אפילו לא אנשי המשטרה החשאית, וכך נמלטתי מן המקום ללא בעיה..."

בזמן המהפכה שררה מלחמה עזה בין ה'לבנים' (מתנגדי הקומוניסטים) ל'אדומים' (הקומוניסטים). המלחמה היתה עקובה מדם, כאשר לפעמים אלה גוברים ולפעמים אחרים. כך אירע שלפעמים עיר זו או אחרת עברה ידים כמה פעמים. בשלב מסוים שלטו ה'לבנים' בחרקוב, ואילו ברוסטוב שלטו ה'אדומים'. כאשר היה צריך להעביר סכומי כסף נכבדים מחרקוב אל הישיבה ברוסטוב, הוצע כי אישה תעביר את הכספים כדי שלא לעורר חשד. לבסוף אמא נבחרה להעביר את הכסף תוך כדי סיכון עצמי עצום...

כ אשר אמא הגיעה לגיל הנישואין, השתדכה לר' אליהו קריציבסקי. לאחר חתונתם התגוררו בעיר ראמען. מאותה תקופה לא נחרתו במוחי זכרונות מלבד מה שראיתי בבית סבא בביתו שהיית רבות.

מדי יום חול היה הסבא מתפלל שחרית החל משעות הבוקר המוקדמות והיה מסיים

הכתב ושלחתי לרבי. עוד באותו יום בו מסרתי את המכתב, ניגש אלי הרב גרונר וביקש לדעת מה כתבתי במכתב שגרם נחת רוח כה רבה לרבי...

בזמן שמשפחתנו נסה מאימת הנאצים, שהלכו וכבשו חלקים ניכרים מברית-המועצות, נקלענו לעיר רוסטוב. באחד הימים אמא לקחה אותי לראות את ביתו של הרבי הרש"ב ואז סיפרה על 'מופת' שאירע לה במקום זה. "יום אחד אנשי המשטרה החשאית התקרבו לביתו של הרבי הרש"ב. היה ברור שרגעים לא רבים יחלפו עד שהרשעים יפשו על הבית. הרבי חשש בין היתר על המעיל העתיק שהיה (כמדומני) של הבעש"ט, ומשום

גמ"ח תמורת צ'יק של הרבי

מספר ר' יעקב קריציבסקי: "פעם ביקרתי אצל בעל עסק בבני-ברק והבחנתי לפתע בצ'יק שנמצא בידו על סך 25 דולר וחתום בחתימת הרבי. הלה הסביר כי הרבי שולח לו צ'יקים אך מפני סיבות שאינו יכול לפרט, לא יספר לי מדוע ולמה.

"מה אתה עושה עם הצ'יקים הללו?" שאלתי. "מכניס לבנק", ענה בפשטות. הצעתי לו לקבל ממנו את הצ'יק בתמורה כספית אך הוא סירב. לבסוף הצעתי לו שאתן לו כסף על מנת שיקים ממנו גמ"ח, ותחת זאת יתן לי את הצ'יק. לאחר מחשבה השיב כי הוא מסכים לכך רק אם הרבי יאשר זאת.

"שלחתי אפוא מכתב לרבי ובו פרטי היעסקה'. כעבור זמן מה קיבלתי תשובה חיובית כאשר יחד עם זאת הרבי הציע שנקרא לגמ"ח 'אהבת ישראל'. ואכן מסרתי לידי האיש סכום כסף גדול במיוחד, ובתמורה העניק לי הלה את הצ'יק המיוחל..."

ר' אליהו קריצ'בסקי (במרכז) בשחיטת עופות

חייבים להשיג גז בערה; לשם כך הלכו מרחק של כחמש-עשרה ק"מ, אל כפריים בודדים שהסכימו לתת לנו מדי פעם בקבוק גז. אך מובן שאין הקומץ משביע את הארי, ומכיון שלא היה מספיק גז הבקתות לא הגנו מפני הקור העז. כך חלו כל הילדים במחלות קשות מבלי לקבל עזרה רפואית כלשהי. הייתי אז ילד כבן 8, וכמעט שאינני זוכר מאומה, זאת מאחר שבמשך ארבע שנות הגלות הייתי רוב הזמן חולה ומרותק למיטה בערפול חושים. עד היום אני סובל כתוצאה מהמחלות ההן שפקדו אותי באותם ימים.

הגלות הסתיימה כאשר יום אחד הגיעו אנשי הצק"א, (המשטרה החשאית), העלו את בני המשפחה על עגלות אל תחנת רכבת סמוכה, שם הודיעו במפתיע "אתם רשאים לחזור לבתיכם..."

סבא חזר אפוא לביתו שבראמען, ואילו הורי נסעו לקרעמנצוג שם גר ר' אברהם קריצ'בסקי, אחיו של אבא, ועוד חסידים נוספים כמו הרב ישראל נח בליניצקי, והרב יצחק לרמן.

הגענו לקרעמנצוג בחוסר כל. בתחילה גרנו בבית מוזנח, בו היתה באופן קבוע הצפת מים, אבל מכל מקום הודינו להי' שיצאנו מן הגלות הנוראה.

ב אותה תקופה תבעו השלטונות מהאזרחים לצאת לעבודה, ומי שנעדר מהעבודה, ולו ליום אחד –

חוקי המסחר. בעקבות זאת גורש מהעיר הוא ובני משפחתו כולל נכדיו. הייתי אז ילד רך בשנים, וזכור לי שהסתובבנו בין עיירות וכפרים שונים הסמוכים לעיר ראמען, עיר מגורנו, עד שהותר לנו לחזור הביתה, אבל זה היה רק לזמן קצר.

באותם שנים החלה מדיניות הניעופי של לנין; הותר המסחר הזעיר ומלאכת היד הביתית. אולם כעבור כמה שנים החליטו השלטונות לאסור על אחזקת עסקים פרטיים והכל היה חייב לעבור לידיים ממשלתיות. כדי שהגזירה החדשה תצא לפועל ללא התנגדותם של הסוחרים, מיהרו השלטונות לעצור סוחרים ובעלי עסק רבים, כאשר רבים מהם הוגלו והיו אף שהוצאו להורג.

במשפחה שרר חשש גדול מפני הבאות, כיון שסבא עסק במסחר. ואכן, יום אחד הוגלה סבא עם כל משפחתו – בניו בנותיו ונכדיו, אל מקום שומם ליד חצי האי קרים. לאחר מסע ממושך הגענו לשטח פתוח ללא בתים או מקום מחסה, והוטל עלינו לדאוג לעצמנו מההתחלה. בני המשפחה ביקשו עזרה בכפרים הסמוכים על מנת לבנות בתים כדי שיוכלו לגור בהם, אך מה נדהמו לשמוע כי השלטונות אסרו על התושבים בכפרים הסמוכים לסייע לנו בעזרה כלשהי, רפואית או אפילו במכירת גז בערה, מלח, ועוד. בסופו של דבר הצליחו להתגבר על הקשיים, וכולם נרתמו להשגת חומרי בניה מהם בנו בקתות למגורים.

בכדי שיהיה אור וחימום בבקתות, היו

את תפילתו בשעה 2 בצהריים. אני ועוד מנכדיו התפלאנו כיצד הוא יודע שהשעה שתיים בזמן שבביתו לא היה אף לא שיעון אחד? כך במשך זמן-מה בדקנו אחריו, ובכל פעם שהיה מסיים את תפילתו, היה אחד הנכדים רץ לתחנת הרכבת הסמוכה, מביט בשעון הגדול שבחזית התחנה ושב במהירות על עקבותיו. בכל פעם שבדקנו הייתה השעה בתחנת הרכבת עשר דקות לאחר השעה שתיים...

סבא היה חסיד מיוחד במינו. בימי ילדותי למדתי אצלו תורה, והוא מצידו היה מחדיר בי מנת חסידישקייט שכעבור שנים היא זו שנתנה לי את הכח להתגבר על הצרות והרדיפות שהיו מנת חלקי.

אין כל פלא שגם אבא היה חסיד מיוחד במינו, חדור בהווייה החסידית ברמ"ח אבריו ושטי"ה גידיו. כדוגמא לכך אספר את הסיפור הבא: פעם אבא נסע לאדמו"ר הריי"צ ששהה אז בפטרבורג. הוא הגיע לפטרבורג בלילה ומצא מקום ללון, אלא שבאותו בית לא היה חימום, וזאת בזמן שבו חורף קור של שלושים מעלות מתחת לאפס. לאחר מכן שאלתי את אבא – 'וכיצד הצלחת לישון בקור שכזה?' השיב אבא: 'ידעתי שמחר אתפלל עם הרבי – לכן לא הרגשתי קור...'.

אולם לא לעולם חוסן, וימי שלוותו של סבא לא ארכו. כידוע, השלטון הקומוניסטי התנכל מאד ליהודים שומרי מצוות, ובפרט לחסידי ליובאוויטש. באחד הימים האשימו את סבא, שלפרנסתו עסק במסחר, כי עבר על

בלעתם האדמה...

"שלושה חפצים קדושים היו בבית הורי", מספר ר' יעקב. "אימי קיבלה בזמנו מהרבנית שטערנא שרה, אשת אדמו"ר הרש"ב, אפודה של הרבי הרש"ב. בפעם אחרת זכתה לקבל מפה קטנה שהרבי הרש"ב אכל עליה. וחפץ שלישי היה מגבת של אדמו"ר הרי"ץ אותה קיבל אבא מהרבי הרי"ץ כאשר פעם ליווה אותו למקווה. לאבא לא היתה מגבת, וכשאדמו"ר הרי"ץ סיים להתנגב נתן לאבא את המגבת שלו, שמשום-מה נשארה אצל אבא.

"לצערי, לאחר פטירתה של אמא נעלמו האפודה, המפה והמגבת, כאילו בלעה אותם האדמה..."

מבין כי קיבלתי אז כוחות מיוחדים מבורא עולם, ובזכותם הצלחתי לעבור את הזוועה.

בזמן מלחמת העולם השנייה התקרבו הגרמנים לעיר מגורנו קרעמנצוג, ובעקבות זאת נמלטנו, הורי ושלושת הילדים. טלטולי הדרך היו קשים ביותר וכאב רב היה מנת חלקנו, רעב, קור מקפיא ונסיעה ברכבות צפופות.

לאחר נסיעה ממושכת רבת-סבל, הגענו לסמרקנד שבאוזבקיסטן אליה הגיעו גם חסידי ליובאוויטש נוספים. הרעב באותם ימים היה כבד מאד ועשרות חסידים נפחו נפשם מרעב, בהם זכורה לי משפחה שלימה שנפטרה ברעב – החסיד ר' חיים כבש, רעייתו ובנו.

אני זוכר שבאותם ימים טרופים פגשתי ברחוב את המשפיע הרב מענדל פוטרפס ע"ה, ובידו חתיכת לחם שחור. שאלתי אותו "הרי אתה סובל מאולקוס ולחם לבן יועיל לך לבריאות", והוא ענה "יהודים מתים מרעב ואני אוכל לחם לבן?"

בחודש שבט תש"ה נישאתי לרעייתי רחל, בתו של החסיד הנודע הרב זאב וולף שטיינגארט המכונה "וועלוול באטשייקאווער". הוא היה ידיד נפש של סבי הרב משה יהודה לייב קריצ'בסקי. על שמחת הנישואין העיבה העובדה שחמי הוגלה שלוש שנים קודם לכן למחנה רחוק, לאחר שהואשם על-ידי השלטונות בריגול לטובת גרמניה.

אני זוכר כי כמה שנים לאחר מכן, בשנת תשי"ג, פגשתי בטשקנט את אחד מחוקרי הק.ג.ב. שטיפל בתיק של חמי. הבעתי בפניו תרעומת על כך שהאשים יהודי בעל תואר רב כמרגל גרמני; היה זה בזמן מלחמת העולם השנייה כאשר גרמניה השמידה מיליוני יהודים, ואיך ייתכן שהוא ריגל לטובתם?! לאחר ששתינו הרבה 'לחיים' ביחד, הסביר לי החוקר הלז "היה לנו סדר מסוים בעבודה. מי שבא בפנינו ביום שני, הואשם בריגול לטובת גרמניה, מי שבא ביום שלישי – היה מרגל יפני, וביום רביעי מרגל אנגלי, וכך הלאה. ומה אני אשם שחמ"ך הגיע אלינו לחקירה ביום שני?!"

עוד בטרם נישאתי עסקתי במסחר, ולשם כך נסעתי עם סחורות מעיר לעיר. לאחר החתונה השתדלתי לעסוק בעבודה יותר באזור עיר מגורי, אך למרות זאת מדי פעם יצאתי לנסיעות קצת יותר ארוכות לצרכי עבודה.

אני זוכר את הנסיעה הראשונה שלאחר החתונה. זו היתה נסיעה לא שגרתית. הייתי אמור להעביר סחורה לא-חוקית מטשקנט אל

– משוחרר לביתו. באותה תקופה היו הרדיפות של השלטונות בלתי נסבלות. כשהייתי מגיע לבית-הספר, פחדתי לבדוק מי מחבריי לא הגיע לבית ספר, כיון שכולם ידעו שכשילד לא הגיע ללימודים, יש להניח שהוריו נעצרו והוא הועבר למוסד ילדים ממשלת.

למרבה הצער הלכתי לבית הספר כיון שלא היתה ברירה אחרת, וכך הייתי ילד קטן מול מאות תלמידים גוים ועשרות מורים אנטישמיים. במצב שכזה קשה לחשוב כיצד אפשר לשמור כראוי על תורה ומצוות.

לדוגמא: בהפסקה חילקו לתלמידים כריכים – לחם ובתוכו בשר צלוי. אסור היה לי להתגעל במאכלות אסורים, וכדי שלא ארעב הייתי מתחמק באין-רואים מחצר בית הספר ומגיע לביתו של החסיד המפורסם הרב ישראל נח בליניצקי, שהתגורר בסמיכות לבית הספר. בביתו אכלתי מידי יום חתיכת לחם וכוס חלב מהול במים.

ומה עם שמירת שבת בבית ספר?

ר' יעקב מחייך חיוך עצוב ואומר בהתרגשות: "אתה רואה את הצלקות באצבע?" והוא מראה את האצבע בידו הימנית "המעוטרת" בצלקות רבות. "אני כמובן שלא הסכמתי לכתוב בשבת. בהתחלה שמתי תחבושת על האצבע או על היד כולה וזה היה עבורי פתרון הולם. אלא שבאחד הימים הגיעה לכיתה מורה אנטישמית ששאלה אותי למה איני כותב. כשהראיתי לה את התחבושת היא הסירה אותה בכח והבהירה לי כי עלי לכתוב. הבנתי שעלי לנקוט בפעולה קשה יותר, וכך התחלתי לפצוע את האצבע במכשיר חד, ולנוכח החתכים העמוקים קיבלתי פטור מכתביה. לאחר כמה שבועות הפצע היה מחלים, ושוב הייתי עושה על האצבע פצע חדש. הצלקות הללו מזכירות לי כל העת את שמירת השבת בישקולע'.

היום קשה לי להבין איך כילד החזקתי מעמד בכל אותם רגעים קשים. בפשטות אני

נענש קשה. מאידך, היה קושי עצום להשיג מקום עבודה שאפשר היה להמנע בו מחילול שבת.

למרות הקושי, אבא מעולם לא חילל שבת. בתחילה עבד כסבל דואר, שם קיבל תמורת כל יום עבודה 200 גרם לחם – כמות מזערית זו התחלקה לחמש נפשות: הורי, אני, אחי ואחותי הקטנה סימה העניא. אבא סיכם עם אחד העובדים כי הלה יעבוד במקומו בשבת ותמורת זאת יקבל את מנת הלחם המשפחתית שלנו. כך יצא שכדי להימנע מחילול שבת – רעבנו ללחם מדי שבת. רק לאחר כמה שנים אבא הצליח להתקבל לעבודה בקיוסק, שם קיבל את משכורתו ללא צורך לעבוד בשבת, וגם ללא צורך לעבוד קשה כמו בדואר.

אנשי המשטרה החשאית הצרו את צעדיהם של שומרי המצוות, ומכיון שידעו כי אבא שומר על קלה כבחמורה, הוא הוזמן לחקירות אצלם כמה פעמים. באחת הפעמים הלשינה עליו בחורה יהודיה שהגיעה לביתנו כי הוא מגדל זקן כחלק ממצוות הדת. בעקבות הלשנה זו הרשעים לא הסתפקו בחקירה אלא במשפט פומבי.

עדיין זכורות לי השעות בהן חיכינו בבית לשובו של אבא מהמשפט. היו אלו שעות של מתח וחרדת נפש. בעצם לא ידענו אם הוא יחזור, או שנקבל הודעה על מאסר או אפילו הגליה לשנים רבות. רק בשעת לילה מאוחרת חזר אבא הביתה, והשמחה הרקיעה שחקים. בהתרגשות רבה סיפר אבא את אשר אירע בבית המשפט:

– "המשפט נערך בפני קהל גדול. האשימו אותי בגידול זקן ורק בשלב מסוים הרשו לי לומר כמה מילים. הסברתי שאני עובד ככל האזרחים ולא עובר על החוק. הוספתי ואמרתי כי אסכים להוריד את הזקן אם מהיום והלאה יציירו את ראשי הקומוניזם, קרל מארקס ופרידריך אנגלס, ללא זקן..." קהל הנוכחים מחא כפיים במשך דקות ארוכות, והשופטים קבעו נחרצות, וכאי

עם יידיים ונכדים בשמחה משפחתית.

ולהעביר לו מצות, יין, ביצים ועוד. לאחר זמן הועבר למחנה בשם סמרקנד שהיה בק"מ ה-365 על כביש סמרקנד-טשקנט. באחד הימים נודע לי כי מנהל המחנה הוא ממוצא טטרי, נסעתי אליו אפוא והצלחתי להעביר לו מזון כשר. כך יצרתי קשר טוב עם מנהל המחנה והרגשתי איתו קרוב. יום אחד שמתי על השולחן מליון רובל – סכום עתק – ואמרת לי 'תקבל את הסכום תמורת שיחרורו של חמיי'. הלה היה נבוך ולאחר שהתעשת אמר: "האמן לי שהייתי משחרר אותו; הוא אדם טוב, אבל מה לעשות שהואשם בסעיף 58 בגידה במולדת; אם יגלו שבוגד ברח מן המחנה שלי, אני ואשם בבגידה במקומו". ממחנה זה הועבר למחנה אחר, שם שהה עד לשחרורו בסוף קיץ תשי"ב.

לקראת חג הפסח התחלתי לחשוב כיצד מעבירים לו מצות ואוכל לחג. לבסוף נפגשתי עם 'זקוני-זור', גנב חוקי. כלומר, פושע בכיר שכל הגנבים חייבים להעביר לו אחוזים מרווחיהם. אחד כזה נחשב בעולם הפשע לכל יכול. ביקשתי ממנו שיעביר מזוודה ובה

בחורף תשי"ו נודע לי כי חסידים עוזבים את רוסיה בהבריחם את הגבול דרך העיר לבוב-למברג. מיהרתי אף אני עם רעייתי ובני התינוק מענדל, אל לבוב כדי לנסות להשתחרר מאימת השלטון הסובייטי. אולם למרבה הצער, לא הסתייעא מילתא, ובסופו של דבר נשארתי ברוסיה. אמנם להבריח את הגבול לא הצלחתי, אבל בשהותי בלבוב זכיתי לקנות את חלקי בעולם הבא באמצעות ה"מומע שרה" ע"ה, כפי שמשופר בהתחלה. כשהבנתי כי אפסו סיכויי לצאת את רוסיה, שבתני עם משפחתי לסמרקנד, שם המשכתי לעסוק במסחר.

כאמור, חמיי החסיד הרב זאב וולף שטיינגראט הוגלה לעשר שנות גלות במחנות כפייה. בשנים הראשונות שהה במחנה זירבולק קרוב לסמרקנד. לקראת חג הפסח החלטתי שצריך לעזור לו לעבור את החג בצורה כלשהי. ידעתי שהוא לא יכניס חלילה לפיו חמץ, ולכן הצבתי לעצמי מטרה להחדיר למחנה אוכל לחג הפסח. בניסים גדולים ובאמצעות שוחד רב הצלחתי להיכנס למחנה

עיר מגורי סמרקנד. איכשהו נודע דבר נסיעתי ונתבקשתי לצרף למשאית שלי את המשפיע ר' מענדל פוטרפס ואת ר' בן ציון שם טוב. כיון שהסחורה שלקחתי היתה לא חוקית, לכן הנסיעה היתה רק בלילות וכשהאיר היום עצרנו בפארק קטן בצידי הדרך עד לרדת החשיכה. באותו פארק פגשנו יהודי שלמד בשעתו ב"תומכי תמימים" אך למרבה הצער הפסיק לשמור תורה מצוות. התפתחה בינינו שיחה והוא סיפר לנו כי בכפרו גרה אישה יהודיה שבעלה משרת בצבא, ולא מכבר נולד לה בן. "היה חשוב שתעשו לו ברית", אמר.

כיון שהייתי 'סוחר' נשלחתי לשכנעה לערוך ברית לבנה. היא סירבה בכל תוקף, ואני הצעתי לה תמורת הברית מאה רובל – שווה ערך למשכורת חודשית, אך היא עמדה בסירובה. המחיר שהצעתי עלה למאתיים ושלוש מאות רובל, עד שהצעתי לה ארבע מאות, ורק אז הסכימה. ר' מענדל, ר' בן ציון ואני הלכנו לחפש סכין מתאימה לברית, תחבושות וכדומה. לאחר כמה שעות היה לנו כל מה שדרוש לברית חוץ ממוהל... ר' בן ציון שם טוב הסכים להיות המוהל, ובי"ה שהברית עברה בשלום...

ארבעים ק"ג אוכל לפסח זאת כמוכן תמורת סכום נאה. הלה הסכים. כאשר חמי שוחרר סיפר לי כשדמעות בעיניו: "הייתי בלאגר כשמחשבתי נתונה בדאגה לקראת חג הפסח המתקרב. לא ידעתי מה אוכל בשמנות ימי החג. לפתע אני רואה זר במחנה. עוד אני מופתע מה עושה כאן הזר, ניגש אלי ושאל 'אתה הוא זאבי? כשעניתי בחיוב, מסר לי מזוודה גדולה וכבידה ולחש באוזני 'יעקב חתנך שלח לך'..."

בשנת תשי"ט נולד לי בני השני – מתתיהו, וכעשר שנים לאחר מכן, כשכבר גרתי במוסקבה, נולד לי בני השלישי.

בתקופת מגורי בסמרקנד התגוררו בעיר עשרות משפחות מחסידי חב"ד, וכאשר חסידים נמצאים יחד, כידוע, אי אפשר ללא התוועדויות בהם מחזקים זה את זה. ההתוועדויות תמיד נערכו בבתים פרטיים ונמשכו עד שעות הבוקר.

התוועדויות אלו זכורות לי היטב, ועד היום אני מתגעגע לאותם פארבריינגעניס בסמרקנד. כל הון שבעולם הייתי נותן כדי להשתתף בהתוועדות של החסיד הרב אברהם אליהו פלוטקין ע"ה. בזמן המלחמה הגיע לסמרקנד ואני הייתי בחור צעיר שמגיע רבות לפארבריינגן שלו. אני זוכר שבתחילת ההתוועדות היה לוקח בקבוק ובו 100 מ"ל ספירט, מניחו על השולחן ואומר: "זוהי המנה להיום". הוא היה אומר הרבה 'לחייס' ומכניס בנו, הצעירים, הרבה חסידישקייט.

ביתי היה תמיד פעיל בענייני אידישקייט. זוגות יהודיים שפחדו לעשות חופה בבית הכנסת או בביתם, ערכו את החופה בבית. בתקופות מסוימות נערך בביתי מנין לתפילות ובעיקר בשבתות.

אבל ללא ספק גולת הכותרת היתה הבריתות. יהודים רבים נימולו בביתי, כאשר

עם ידיד וותיק, הרב ירמיהו ברנובר

אולם אני תמיד אמרתי לו 'הרם קולך, אסור לפחד מהס'.

במשך השנים ביקשתי פעמים רבות לעלות ארצה, אך נתקלתי בסירוב מוחלט. רק לאחר שנים ארוכות, בשנת תשל"ה, הצלחתי לקבל אישור לעלות ארצה. כיום אני גר בבני ברק ורווה נחת מבניי ונכדיי, ובפרט מאלו שהם שלוחי הרבי ר' דן קריציבסקי שליח הרבי בעיר אופה שברוסיה, ונכדי התי מאיר השוהה בלנינגרד.

במהלך הראיון ביקשתי כמה פעמים מר' יעקב שיספר על הרדיפות והחקירות שחוה בעצמו, אך מסתבר כי זכרונות מסבו ומאביו הוא מרבה לספר, אך על עצמו הוא משתדל להתחמק. לבסוף אמר: "עברתי הרבה ואינני צעיר; בכל פעם שאני מספר את מה שעברתי, הדבר פוגע לי בבריאות, ולכן עדיף שאני לא אספר..."

הפרק הזה בחייו של רק יעקב קריציבסקי עוד יסופר באריכות בפעם אחרת בעזרת ה'...

כאמור, ר' יעקב ממונה היום על משרדי חברת התעופה הרוסית "טראנס-איירו" בתל אביב. ר' יעקב סוגר מעגלים בעבודתו זו. הוא מרבה לעזור לשלוחי הרבי בחבר העמים בעניינים טכניים שונים, ור' יעקב בלבו הרחב משתדל לסייע בחפץ לב.

כאשר הוא מספר על הכריכים הלא-כשרים שחולקו בבית הספר, מהם היה בורח, הוא משווה זאת למאמצים האדירים שהשקיע עד לאחרונה לסידור ארוחות כשרות למהדרין עבור נוסעי החברה היהודים, לא רק לאלו הנוסעים מרוסיה לישראל ובחזרה, אלא גם בטיסות פנים בתוך רוסיה... האיש שקנה וקונה חיי עולם הבא...

המוהלים היו הרב בן-ציון גייסינסקי ע"ה והרב דוד גייסינסקי ע"ה. הבריתות, כמו החופות, היה בגדר של סכנת נפשות, ואכן הכל נעשה תחת פחד עצום.

זכורה לי ברית שכמעט ונתגלתה. הנימול היה יהודי כבן שבעים, במהלך הברית סיפר לנו כי יש לו בעיה בקרישת הדם (המופיליה). גם בעידן המודרני של זמננו, מסוכן למול מי שחולה במחלה כזו, ועל אחת כמה באותם ימים. כיון שהברית כבר נערכה, לא היתה לנו אפשרות לעצור את שטף הדם. מפאת פיקוח נפש קראנו מיד לרופאים, למרות שהם היו עלולים להלשין עלינו לשלטונות, אבל ברוך ה' שהכל עבר בשתיקה.

רבים מהנימולים נשארו בביתי כמה ימים עד שיבראו וזאת בכדי שמכריהם וקרוביהם לא ירגישו שנימולו.

בשנת תשי"ג עברתי להתגורר במוסקבה, שם התקיימו בביתי מנייני תפילה במשך תקופה ארוכה. החזן היה הרב יעקב לרנר שהיה משתדל להתפלל בקול לא גבוה כדי שהשכנים לא ישמעו.

מראים ומשמיעים משיח

הפצה עולמית

מוצרי משיח

מערכת הנברה נרכב

ש"ס "ברוך הבא" שני ייחודות תכ"ד- אהיק

מחירים

ש"ס מוצרי משיח: 340 ₪
מערכת הנברה: 532 ₪
ערכה כוללת: 770 ₪

לפרטים והזמנות:
שמר'י הראל טלפון: 053-952770
Email: m_moshiach@bczcxpint.net

בנוסף לכל הנזכר לעיל, חוטאים נביאי השקר חטא מכוער כנגד המוני העם. זוהי רמאות מכוונת להשתיק בשתיקת מוות את העובדה שישנה נקודת השקפה נוספת מלבד זו שלהם אודות גאולת ישראל.

ללא הבט על כך שעם ישראל מחזיק בספרות הדת העניפה ביותר בעולם – אלפים רבים של ספרים המבוססים על התורה, בהם נמצאת הקביעה שעם ישראל יגאל על ידי משיח ה' – מעלימים זאת נביאי השקר, כאילו לא הי'.

הם מדברים על השקפתם שלהם בנוגע לגאולת ישראל, בטון כזה, כאילו היינו פולנים ציכים בלגים וכדומה. כאילו שישועתנו תוכל לבוא רק ביחד עם הצלת כללות האנושות. וכל זאת, למרות העובדה שעמנו ישראל אינו יכול להוושע בדוגמת עמים אלה, וזאת מאחר שאנו עם ללא ארץ, ואף אחד מאומות העולם אינו מעוניין לדאוג לנו למדינה!

רמאותם היא, לספר לנו על כל תקופות הגאולה של עמי העולם, ולהפיח תקוות שווא, שביחד איתם יגאל גם אנו, וכל זאת רק למען הסתר מעם ישראל את האמת אודות תקופת המשיח המיוחדת כפי שהיא במשנת ישראל.

עזותם וחוצפתם מרחיקה לכת עד כדי כך, שבשבועון מסויים באמריקה, צוטטה האימרה "לאלתר לגאולה" של אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, כשהיא מתוארת שם כהפקרות שיכולה להביא רק לבלבול המוחין בעם ישראל.

הם רוצים להשליט במוחות היהודים רק את העבודות זרות שלהם, אך להזכיר את ביאת המשיח לעם ישראל, אחד משלושה עשר ה"אני מאמין" היהודיים – זה נקרא אצלם ר"ל, להביא לבלבול במוחות היהודים!

לסיכום פירוש הדבר הוא, שברצונם לדחות ככל האפשרי, את אפשרות התעוררות העם היהודי בתקופת חבלי משיח; ופירוש הדבר הוא, ר"ל, דם יהודי רב יותר שישפך, ויסורים רבים יותר שייסבול עם ישראל.

הבאנו למעלה את הפסוקים מפרשת האזינו המתארים כיצד כל מטרתם של סבלות היהודים ערב הגאולה, תהיה אך ורק כדי שהסובלים יתנתקו על ידי כך מאלילי ומושיעי השקר, וישובו אל ה'.

מובן מעצמו, שבאם לא ירצו היהודים לדעת דבר אודות תקופת הגאולה חבלי משיח ומטרת הסבל, הדבר יגרום רק להתמהמהות נוספת וסבל נוסף לעם ישראל. ואכן זאת רוצים נביאי השקר להעלים מעם ישראל. ועל זאת מקונן הנביא ירמיהו, שהנהגתם גרמה

לרעדה בעצמותיו, ורגליו נפלו כאילו הי' כשיכור, ובעקבות זאת הוא מנבא לנביאי שקר אלה עונש מר מה'!

על עם ישראל אם כן, לדעת ולהכיר את תקופת הגאולה המיוחדת, שהיא בדיוק להיפך מכפי שמתארים אותה נביאי השקר. תקופת הגאולה המיוחדת לפי תורת ישראל, תהי' באותו הזמן, בו נביאי השקר שלנו יסבלו חרפות, כאשר אליליהם יהיו מושלכים אלי אשפתות.

וכמוכן, שלכל זה אין כל קשר למצבם של המדינות הדמוקרטיות, ולנצחונם ודאי שלא. הנה, אחשוורוש נצח ושחרר מאה עשרים

עם ישראל יתחיל אז לשאול שאלות, עד שימצא את המענה – שבלעדי הקבי"ה הם אינם יכולים להוושע בשום פנים. ואותה תקופה בה יאבדו אלילי השקר, בה קללה תחול על ראשם של נביאי השקר, בה ייפנה העם שוב את עיניו לתשועת אלקיו – תקופה זו היא תהי' תקופת הגאולה המיוחדת של עם ישראל. ואין הדבר תלוי באם תסתיים אז מלחמת העולם אם לאו!

נקודת השקפה יהודית זו על תקופת בוא המשיח, זאת חייב כל יהודי להכיר ולדעת. אפילו באם הוא איננו מאמין בה, אפילו באם הולך הוא שבי אחרי נביאי השקר, המחפשים

עם ישראל יתחיל אז לשאול שאלות, עד שימצא את המענה – שבלעדי הקב"ה הם אינם יכולים להוושע בשום פנים. ואותה תקופה בה יאבדו אלילי השקר, בה קללה תחול על ראשם של נביאי השקר, בה ייפנה העם שוב את עיניו לתשועת אלקיו – תקופה זו היא תהי' תקופת הגאולה המיוחדת של עם ישראל

להסתיר ולהעלים זאת ממנו על ידי רמאות ונוכלות, ברצונם להשתיק בשתיקת מוות את עובדת היותם של אלפי ספרי קודש יהודיים המדברים על כך.

בתקופת גאולת ישראל מיוחדת זו, חייב כל יהודי להכיר בכך, על מנת שיוכלו היהודים להתעורר שעה אחת קודם מחלום הבלהות של עבודת אלילים זו, כאשר נביאי השקר הסיתו אותם הרחק כמטחוי קשת, והניחו אותם שם בקור המקפיא ערומים ויחפים, ר"ל!

אינני מצוה איש להאמין בתקופת המשיח, ואולי יהודי אמריקה יעשו תשובה, וחבלי המשיח לא יגיעו כלל.

אך חפץ אני ליידע את כלל ישראל על התפיסה היהודית אודות המשיח, ובעובדה, שנביאי השקר חוטאים כנגדם ברמאות מכוונת, בכך שהם מעלימים ומסתירים את התפיסה היהודית הזו, שאגב, ממנה מפחדים הם אימת מות, כיון שמבינים הם שבכך יבוא סופם המר.

אל יפתו אתכם, שפטריוטיות לאמריקה, חייבת ללכת יד ביד עם כפירה בה'. זוהי נביאות של שקר. ודאי הדבר, שאמנות ישראל בה', יכולה רק לעזור בנצחון האמריקאים, וכמו כן, בודאי שיעזור הדבר, באם יחיו היהודים את ה"לאלתר לגאולה" – הגאולה שתבוא על ידי משיח ה' המיוחד, שיבוא אכן בתקופת משיח מיוחדת זו, שהחלה כבר בחלקה עבור יהודי אירופה!

ושבע מדינות, בנותנו להם אוטונומי מלאה, אך כל זה לא הפריע לצורר כהמן לטוות את תוכניתו להשמיד את כל היהודים בכל מאה עשרים ושבע המדינות!

תקופת הגאולה המיוחדת, תבוא – נבאו לנו התורה וחז"ל – כדי שעם ישראל יפטר מכל נביאי השקר, ויחדל לקוות לאלילי שקר ולאידאות שקריות, ויחזור להאמין רק בה' ובגואל הצדק שליח ה'. ועל פי אותם חז"ל, יופיעו עשרה הסימנים שהם ציינו, שדוגמא להם ניתן למצוא כבר עתה באירופה.

בנוגע לעצם האמונה בביאת המשיח, לא ניתן להכריח איש להאמין בכך בכל ליבו, ולמרבה הצער, ישנם חלק מיהודי אמריקה שכה הלכו שולל אחרי נביאי השקר, עד שהינם חושבים שעיקר זה משלושה עשר עיקרי האמונה, הינו לא יותר מאשר פאנטזיה ילדותית, ר"ל.

אך אף על פי כן, על כל יהודי בר דעת, לדעת את כל מה שהתורה וחז"ל אומרים אודות המשיח ותקופתו, שכן דבר זה יכול להביא לתועלת במידה ויתרחש להיפך ממה שניתן לחשוב אודות תקופה זו.

חז"ל אכן אומרים, שערב הגאולה לא יחכו ולא יאמינו לבואה, אלא ילכו אחרי נביאי השקר ואחרי גאולות השקר, אך כל מה שירצו נביאי השקר לעשות לעם ישראל יסתיים בלא כלום, והאלילים ומושיעי השקר אותם הציגו להמונים, יתגוללו ברפש, וירמסו לעפר ואפר.